

# ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 25.10.1948 Časová verzia predpisu účinná od: 01.07.1950 do: 31.12.1952

**Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.**

**236**

**Z á k o n**

zo dňa 7. októbra 1948

**o vojenskej nemocenskej starostlivosti.**

Národné zhromaždenie republiky Československej usnieslo sa na tomto zákone:

**Osobný rozsah vojenskej nemocenskej starostlivosti.**

## § 1.

(1) Účastníkmi na vojenskej nemocenskej starostlivosti (ďalej len „účastníci“) sú jednak:

1. vojenské osoby v činnej službe, a to
  - a) vojenské osoby z počtu mužstva, konajúce akúkoľvek vojenskú činnú službu, počítajúc v to ďalejslúžiacich poddôstojníkov,
  - b) dôstojníci prezenčnej služby,
  - c) dôstojníci a rotmajstri v zálohe, konajúci akúkoľvek vojenskú činnú službu, počítajúc v to najmä tiež dobrovoľnú ďalšiu činnú službu,
  - d) dôstojníci a rotmajstri z povolania, ako aj čakatelia, činne slúžiaci i na dovolenej s čakateľným,
2. žiaci vojenských škôl a vojenský učňovia a elévovia, i keď nie sú vojenskými osobami v činnej službe, jednak, ak nie sú poistení na prípad nemoci a materstva podľa zákona o národnom poistení,
3. vojenské osoby mimo činnú službu, a to
  - a) dôstojníci a rotmajstri vo výslužbe,
  - b) dôstojníci a rotmajstri v zálohe s trvalým alebo dočasným výslužným,
  - c) ďalejslúžiaci poddôstojníci s výslužným,
4. vojenský penzisti,
5. invalidi z počtu mužstva, bývalí poddôstojníci z povolania a bývalí bosensko-hercegovskí četníci, ak dostávajú vojenské odpočívne platy,
6. pozostali, ak im prislúchajú vojenské zaopatrovacie platy.

(2) Vojenská nemocenská starostlivosť vzťahuje sa i na rodinných príslušníkov účastníkov (§ 2) okrem vojenských osôb z počtu mužstva, dôstojníkov prezenčnej služby a dôstojníkov a rotmajstrov v zálohe, ak nie sú títo rodinní príslušníci poistení na prípad nemoci a materstva podľa zákona o národnom poistení a ak sa na nich nevzťahujú ani ustanovenia zákona o národnom poistení o dávkach rodinných príslušníkov z poistenia na prípad nemoci a materstva.

**§ 2.**

Rodinní príslušníci.

(1) Za rodinných príslušníkov podľa tohto zákona pokladajú sa, ak žijú v spoločnej domácnosti s účastníkom:

- a) manželka (manžel),
- b) družka (druh), pokiaľ v deň sročnosti dávky žila s účastníkom v spoločnej domácnosti už aspoň šesť mesiacov,
- c) deti manželské i nemanželské, pastorkovia a osvojenci do dokončeného 16. roku,
- d) deti vo veku od 16. do 25. roku, ak sa pripravujú sústavne na budúce životné povolanie štúdiom alebo iným školením (výcvikom),
- e) deti bez vekového obmedzenia, ak si nemôžu pre telesnú alebo duševnú vadu vlastnou prácou opatriť výživu, alebo ak je na ne vyplácané výchovné.

(2) Za rodinných príslušníkov sa ďalej pokladajú, ak sú prevážne odkázaní výživou na účastníka:

- a) rodičia, prarodičia, test, testiná, svokor, svokra,
- b) chovanci, súrodenci a vnuci za podmienok, uvedených v odseku 1, písm. c) až e), ak v deň sročnosti dávky žili s účastníkom v spoločnej domácnosti už aspoň šesť mesiacov,
- c) sestra alebo dcéra účastníka, ak mu vedie domácnosť a ak s ním žila v deň sročnosti dávky v spoločnej domácnosti už aspoň šesť mesiacov,
- d) rozvedená manželka (manžel), ak je manžel povinný ju vyživovať.

(3) Podmienka spoločnej domácnosti sa pokladá za splnenú i vtedy, ak žije manželka (manžel) alebo deti oddelene z dôvodov, vyplývajúcich z vojenskej služby, vzhľadom na výchovu detí alebo bytovej tiesne alebo z dôvodov zdravotných, hospodárskych, vzdelávacích alebo z podobných závažných dôvodov.

**§ 3.**

(1) Vojenská správa môže podľa smerníc, ktoré vydá Ministerstvo národnej obrany v dohode s Ministerstvom financií, výnimočne poskytovať dávky vojenskej nemocenskej starostlivosti týmto osobám, ak nie sú poistené na prípad nemoci a materstva podľa zákona o národnom poistení:

- a) dôstojníkom a rotmajstrom z povolania, ako aj čakateľom na dovolenej bez platu,
- b) osobám, ktorým boli priznané zaopatrovacie požitky alebo príspevok na výživu podľa § 49 zákona zo dňa 17. februára 1922, č. 76 Sb., o vojenských požitkoch zaopatrovacích,
- c) osobám, ktorým bol priznaný dar z milosti, pretože prv konaly vojenskú službu,
- d) osobám, ktorým bol podľa zákona č. 76/1922 Sb. priznaný len prídavok za zranenie podľa jeho §§ 66 až 73,
- e) legionárom a účastníkom národného boja za oslobodenie,
- f) vojenským invalidom, ktorí nedostávajú vojenské zaopatrovacie platy a boli prijatí pre svoju nemajetnosť a neschopnosť zárobkovú do vojenskej invalidovne alebo domova pre prestarých opustených legionárov,
- g) osobám, dostávajúcim vojenské vysokoškolské štipendium, ak sa nevzťahujú na ne ustanovenia zákona o národnom poistení o dávkach rodinných príslušníkov z poistenia pre prípad nemoci a materstva a ak nie sú ani rodinnými príslušníkmi podľa § 2,

- h) rodinným príslušníkom (§ 2) osôb, uvedených pod písm. a) až g), ak ide o prípady osobitného zreteľa hodné,
- ch) príslušníkom cudzích armád, služobne prideleným na územie Československej republiky a ich rodinným príslušníkom tam sa zdržujúcim, ak je poskytovaná obdobná starostlivosť v cudzom štáte československým občanom, alebo ak bol prevzatý záväzok poskytovať nemocenskú starostlivosť.

(2) Vojenská správa poskytuje vojenskú nemocenskú starostlivosť alebo jednotlivé jej dávky osobám, povolaným na osobné úkony, ktoré sa stanú príslušníkmi brannej moci a u ktorých to vyžaduje povaha konaných úkonov. Na tieto osoby sa nevzťahujú predpisy o národnom poistení nemocenskom. O rodinných príslušníkoch týchto osôb platí ustanovenie § 55. Podrobnosti určí minister národnej obrany nariadením.

#### § 4.

(1) Vojenským osobám v činnej službe, uvedeným v § 1, ods. 1, č. 1 a 2, náležia po čas činnej vojenskej služby dávky iba vojenskej nemocenskej starostlivosti.

(2) Na vojenskú nemocenskú starostlivosť nemajú nárok osoby, ktoré žijú trvale v cudzine z iných než služobných dôvodov.

#### § 5.

(1) Účasť na vojenskej nemocenskej starostlivosti vzniká dňom, ktorým boli splnené všetky predpoklady ju podmieňujúce a zaniká dňom, ktorým pominie ktorýkoľvek z nich.

(2) Nárok na jednotlivé dávky vojenskej nemocenskej starostlivosti náleží, ak skutočnosť, podmieňujúca sročnosť dávky, nastala v čase účasti na vojenskej nemocenskej starostlivosti alebo najneskoršie do šesť týždňov od jej zániku. Dávky, sročné po zániku účasti na vojenskej nemocenskej starostlivosti, nenáležia osobám, ktoré majú nárok na dávky nemocenského poistenia podľa zákona o národnom poistení alebo na zaopatrenie podľa zákona zo dňa 18. júla 1946, č. 164 Sb., o starostlivosti o vojenských a vojnových poškodených a obeť vojny a fašistickej perzekúcie.

(3) Za čas, po ktorý má účastník nárok na dávky vojenskej nemocenskej starostlivosti, trvá nárok na dávky aj pre jeho rodinných príslušníkov.

### **Dávky vojenskej nemocenskej starostlivosti.**

#### § 6.

(1) Vo vojenskej nemocenskej starostlivosti sa poskytujú dávky vecné (§§ 7 až 15) a dávky peňažné (§§ 16 až 19).

(2) Dávky vecné sú:

1. ošetrovanie v nemoci a osobitná liečebná starostlivosť, a to:
  - a) mimoústavné ošetrovanie (§ 7),
  - b) ústavné ošetrovanie (§ 8),
  - c) osobitná liečebná starostlivosť (§ 9),
  - d) výpomoc v rodine (§ 11);
2. pomoc v materstve, a to:

- a) mimoústavné ošetrovanie (§ 12, ods. 1),
  - b) ústavné ošetrovanie (§ 12, ods. 2),
  - c) detská výbava (§ 12, ods. 3);
3. starostlivosť o chrup (§ 13);
  4. pomoc pri zmrzačení, zohyzdení a telesných vadách (§ 14);
  5. pomoc proti neplodnosti (§ 15).

(3) Dávky peňažné sú:

1. peňažné dávky v materstve (§ 16);
2. osobitná výpomoc pri sociálnych chorobách (§ 17);
3. náhrada za výpomoc v rodine (§ 18);
4. pohrebné (§ 19).

Vecné dávky.

Ošetrovanie v nemoci a osobitná liečebná starostlivosť.

## § 7.

Mimoústavné ošetrovanie.

(1) Účastníkom a rodinným príslušníkom (§ 2) náleží v nemoci bezplatne lekárske ošetrovanie, lieky, potrebné liečenie a terapeutické a ortopedické pomôcky. Ošetrovanie musí odpovedať súčasnému stavu a úrovni lekárskej vedy a lekárskeho zariadenia a musí byť hodnotné a účelné.

(2) Ošetrovanie sa poskytuje, dokiaľ nemoc trvá, najdlhšie však po čas jedného roku po zániku účasti na vojenskej nemocenskej starostlivosti. Ak trvá nemoc dlhšie, poskytuje sa ďalšie ošetrovanie len, dokiaľ je nemocný účastník neschopný práce.

## § 8.

Ústavné ošetrovanie.

(1) Účastníci a rodinní príslušníci majú, ak je to potrebné, na miesto a v rozsahu ošetrovania podľa § 7 nárok na bezplatné liečenie a ošetrovanie vo vojenských alebo občianskych liečebných a ošetrovacích ústavoch.

(2) Vojenská správa môže účastníkom a rodinným príslušníkom poskytnúť ústavné ošetrovanie podľa odseku 1 tiež na univerzitných klinikách.

(3) Podmienky a podrobnosti poskytovania ústavného ošetrovania určí vojenský nemocenský poriadok (§ 34).

## § 9.

Osobitná liečebná starostlivosť.

(1) Okrem ošetrovaní podľa §§ 7 a 8 sa poskytuje, ak je to potrebné podľa zásad ustanovených vojenským nemocenským poriadkom, ošetrovanie v odborných liečebných a ošetrovacích ústavoch a kúpeľoch.

(2) Vojenská správa môže poskytnúť ošetrovanie v zariadeniach, uvedených v odseku 1, aj na to, aby odvrátila alebo oddialila hroziacu neschopnosť k výkonu vojenskej služby (práce) alebo trvale

chorobný stav snižujúci schopnosť k výkonu vojenskej služby (pracovnú schopnosť). Túto starostlivosť môže poskytnúť tiež preto, aby odlúčila nemocného a zamedzila tým ohrozenie nemocného alebo osôb v jeho okolí.

(3) Za účelmi, uvedenými v odseku 2, môže vojenská správa poskytnúť tiež mimoústavné ošetrovanie v rozsahu v § 7.

(4) Podmienky a spôsob osobitnej liečebnej starostlivosti určí vojenský nemocenský poriadok.

## § 10.

Podmienky pre odovzdanie do ústavu.

(1) Na odovzdanie do ústavu podľa § 8 alebo 9 u osôb, uvedených v § 1, ods. 1, č. 3 až 6, v § 1, ods. 2 a v § 3, zpravidla treba svolenie nemocného. Za osoby mladšie ako 18 rokov dáva svolenie zákonný zástupca.

(2) Svolenia podľa odseku 1 netreba:

- a) v naliehavých prípadoch,
- b) ak nežije nemocný v spoločnej domácnosti s členmi rodiny,
- c) ak vyžaduje nemoc ošetrovanie a starostlivosť, ktoré nemôžu byť poskytnuté nemocnému mimo liečebného ústavu,
- d) ak to vyžaduje druh nemoci, najmä ak ide o nemoc nákazlivú,
- e) ak konal nemocný proti predpisom o chovaní nemocných a dozoru nad nimi alebo proti príkazom ošetrojúceho lekára,
- f) ak vyžaduje stav alebo chovanie sa nemocného jeho stále pozorovanie,
- g) ak vyžaduje rozpoznanie choroby pozorovanie alebo vyšetrenie, ktoré môže sa vykonať iba v ústave, najmä ak je potrebné, aby bola posúdená neschopnosť k výkonu služby (pracovná neschopnosť).

(3) Ustanovenia § 92, ods. 4 zákona č. 76/1922 Sb. a § 13 zákona zo dňa 31. mája 1932, č. 83 Sb., o úprave náležitostí vojenských osôb z počtu mužstva v činnnej službe a niektorých iných osôb im čo do náležitostí na roveň postavených, ako aj o zaopatrení ďalejslúžiacich, zostávajú nedotknuté.

## § 11.

Výpomoc v rodine.

Účastníčke alebo rodinnej príslušníčke, ktorá vedie sama domácnosť svoju alebo účastníkovu a stará sa aspoň o jedno dieťa [§ 2, ods. 1, písm. c) až e)], môže vojenská správa poskytnúť alebo vhodným spôsobom sa postarať o výpomoc v rodine, ak je pre nemoc alebo materstvo v ústavnom ošetrovaní alebo ak je z týchto dôvodov upútaná na lôžko na príkaz lekára. Výpomoc sa neposkytuje, ak možno spravodlivo požadovať, aby si účastníčka (účastník) opatrla náhradu, alebo ak bola pred onemocnením lebo obvykle v domácnosti činná trvalá výpomocná sila. Výpomoc sa môže poskytnúť najskôr od pätnásteho dňa po tom, čo nastaly rozhodné skutočnosti, a to najdlhšie po 365 dní. Podmienky a podrobnosti určí vojenský nemocenský poriadok.

## § 12.

Pomoc v materstve.

(1) Účastníčke alebo rodinnej príslušníčke náleží v materstve bezplatne pomoc lekárska a pomoc pôrodnej asistentky (mimoústavné ošetrovanie).

(2) Vojenská správa poskytuje podľa potreby ošetrovanie v pôrodnici alebo v podobnom ústave (ústavné ošetrovanie). Pre ústavne ošetrovanie pri pôrode platia obdobne ustanovenia §§ 8 a 10.

(3) Vojenská správa poskytuje detské výbavy; miesto detskej výbavy môže sa poskytnúť peňažná náhrada, ktorej výšku určí vojenský nemocenský poriadok.

### § 13.

Starostlivosť o chrup.

(1) Okrem liečenia nemocí zubov (§§ 7 a 8) poskytuje vojenská správa účastníkom a rodinným príslušníkom bezplatne ošetrovanie zubov a ich umelú náhradu v jednoduchom, ale vyhovujúcom vyhotovení.

(2) Vojenský nemocenský poriadok vymedzí pojem jednoduchého vyhotovenia umelej náhrady chrupu a určí bližšie podmienky a spôsob, akým sa poskytuje umelá náhrada chrupu v inom než v jednoduchom vyhotovení.

### § 14.

Pomoc pri zmrzačení, zohyzdení a telesných vadách.

Pri zmrzačení, zohyzdení a telesných vadách, ktoré majú nepriaznivý vplyv na výkon vojenskej služby (povolania), poskytuje vojenská správa účastníkom a rodinným príslušníkom potrebné pomocné prostriedky, a ak je to potrebné, hradí tiež náklady na potrebné a účelné výkony a ošetrovanie v rovnakom rozsahu ako pri ošetrovaní v nemoci. Podmienky a podrobnosti určí vojenský nemocenský poriadok.

### § 15.

Pomoc proti neplodnosti.

Účastník a rodinný príslušník majú pri neplodnosti nárok na lekárske zistenie jej príčiny a na potrebné liečenie v rozsahu ustanovení §§ 7 až 9. Podmienky a podrobnosti určí vojenský nemocenský poriadok.

Peňažné dávky.

### § 16.

Peňažné dávky v materstve.

(1) Ak porodí účastníčka alebo rodinná príslušníčka, náleží jej na každé dieťa pôrodné 2500 Kčs.

(2) Účastníčka, uvedená v § 1, ods. 1, č. 1, dostane peňažnú pomoc v materstve vo výške nemocenského, ktoré by prislúchalo rovnako platenej zamestnankyni podľa zákona o národnom poistení za čas 18 týždňov, v ktorých došlo k pôrodu, ak nevykonávala v nich službu. Táto pomoc neposkytuje sa za dni, za ktoré má účastníčka nárok na služobné platy (služobné náležitosti).

(3) Dávka podľa odseku 1 poskytuje sa manželke alebo družke účastníčkovej aj vtedy, keď účastník zomrel v čase 300 dní, počítaných späť od pôrodu.

**§ 17.**

Osobitná výpomoc pri sociálnych chorobách.

Vojenský nemocenský poriadok môže ustanoviť, že osobám postihnutým niektorou sociálnou chorobou poskytuje sa osobitná peňažná výpomoc vo výške a za podmienok v ňom určených.

**§ 18.**

Náhrada za výpomoc v rodine.

(1) Namiesto výpomoci v rodine podľa § 11 môže vojenská správa poskytnúť peňažnú náhradu v sume 30 Kčs denne.

(2) Peňažná náhrada zvyšuje sa za tretie a za každé ďalšie dieťa (§ 2) do dokončeného 14. roku o 10 Kčs denne.

(3) Podrobnosti určí vojenský nemocenský poriadok.

**§ 19.**

Pohrebné.

(1) Účastníkom, uvedeným v § 1, ods. 1, č. 1 a 2, vystrojí vojenská správa pri úmrtí v mieste posádky na svoj náklad jednoduchý pohreb.

(2) Ak si neprajú pozostalí (odsek 5), aby pohreb vystrojila vojenská správa, alebo ak zomrie osoba, uvedená v odseku 1, mimo miesta svojej posádky, prispeje vojenská správa pozostalým sumou 5000 Kčs na pohrebné náklady.

(3) Ak zomrie mimo času brannej pohotovosti štátu účastník, uvedený v odseku 1, a ak zariaďujú pozostalí prevoz ostatkov, poskytne vojenská správa okrem príspevku, uvedeného v predchádzajúcom odseku, sumu 500 Kčs na náklad na kovovú vložku do rakvi, ako aj príspevok na náklady na drevenú rakev a na poplatky v mieste prevozu a uhradí dopravné po dráhe. Podrobnosti určí vojenský nemocenský poriadok.

(4) Pozostalým po účastníkoch vojenskej nemocenskej starostlivosti, uvedených v § 1, ods. 1, č. 3 až 6 patrí pohrebné v sume 5000 Kčs.

(5) Pohrebné a príspevky podľa predchádzajúcich ustanovení prislúchajú pozostalým, ktorí vystrojili pohreb. Pozostalými sa rozumejú manžel (druh), manželka (družka), deti, rodičia, ded a babka, súrodenci, teš a testiná, svokor, svokra, zať a nevesta zomrelého.

(6) Ak nevystrojila pohreb niektorá z osôb, uvedených v odseku 5, má nárok na pohrebné fyzická alebo právnická osoba, ktorá obstarala pohreb na svoj náklad, bez toho, že by to bola povinná urobiť podľa smluvy alebo podľa zákona. Pohrebné vyplatí sa v tom prípade len do výšky skutočných nákladov za vystrojenie pohrebu, najviacej však sumou 2500 Kčs. Na prípadný rozdiel majú nárok pozostalí v poradí uvedenom v odseku 5, ak žili s účastníkom vojenskej nemocenskej starostlivosti v čase jeho úmrtia v spoločnej domácnosti.

(7) Nemajetným manželkám (manželom), družkám (druhom), deťom a rodičom po účastníkoch, uvedených v odseku 1, môže vojenská správa poskytnúť úhradu cestovného hromadným dopravným prostriedkom v najnižšej triede z miesta pobytu do miesta, kde sa vojenský pohreb koná, ak nežiadajú prevoz ostatkov. Podrobnosti určí vojenský nemocenský poriadok.

(8) Ak vystrojil pohreb rodinnému príslušníkovi účastník, náleží mu pohrebné, a to, ak bol zomrelý rodinný príslušník mladší než dva roky, v sume 500 Kčs, ak bol mladší než štrnásť rokov, v sume 1000 Kčs, inak v sume 1300 Kčs, ak však išlo o zomrelú manželku alebo družku, vo výške 1500 Kčs.

### § 20.

Preventívna starostlivosť.

(1) Vojenská správa vykonáva pre účastníkov, uvedených v § 1, ods. 1, č. 1 a 2, preventívnu starostlivosť, po prípade sa zúčastní na jej vykonávaní a podporuje všeobecné a osobitné opatrenia tejto starostlivosti podľa jednotného celoštátneho plánu zdravotnej starostlivosti. U ostatných osôb, ktorým sa poskytuje vojenská nemocenská starostlivosť, vykonáva preventívnu starostlivosť štátna zdravotná správa v spolupráci s vojenskou správou.

(2) Za predpokladov, uvedených v odseku 1, sa zúčastní vojenská správa na všeobecných a osobitných opatreniach, ktoré smerujú na odvrátenie predčasnej invalidity účastníkov a rodinných príslušníkov, a podporuje také opatrenia.

(3) Účastníci a rodinní príslušníci sú povinní podrobiť sa opatreniam, smerujúcim na vykonávanie starostlivosti, uvedenej v odsekoch 1 a 2.

### § 21.

(1) Pri vykonávaní ustanovenia § 20, ods. 1 plní vojenská správa najmä tieto úlohy:

- a) vykonáva pravidelné a sústavné prehliadky účastníkov vojenskej nemocenskej starostlivosti, uvedených v § 1, ods. 1, č. 1 a 2, zvlášte mladistvých a tých, ktorí sú pri výkone vojenskej služby (zamestnania, povolania) ohrozovaní na zdraví,
- b) umiestuje účastníkov, uvedených v § 1, ods. 1, č. 1 a 2, po prípade i ostatné osoby, ktorým sa poskytuje vojenská nemocenská starostlivosť, ohrozených na zdraví, vo vojenských zotavovniach, a to s osobitným zreteľom na mladistvých, na osoby ohrozené nemocami z povolania a deti, ktorých zdravotný stav to vyžaduje,
- c) vykonáva zdravotnú výchovu účastníkov, uvedených v § 1, ods. 1, č. 1 a 2,
- d) skúma chorobnosť účastníkov, uvedených v § 1, ods. 1, č. 1 a 2,
- e) zúčastní sa na zotavovacích akciách pre účastníkov a rodinných príslušníkov.

(2) Poradenskú zdravotnú starostlivosť pre účastníkov, uvedených v § 1, ods. 1, č. 1 a 2, vykonáva vojenská správa v spolupráci so štátnou zdravotnou správou podľa smerníc, ktoré vydá Ministerstvo národnej obrany v dohode s Ministerstvom zdravotníctva.

## **Spoločné ustanovenia o dávkach vojenskej nemocenskej starostlivosti.**

### § 22.

Lekárska služba.

(1) Účastníkov, uvedených v § 1, ods. 1, č. 1 a 2, a účastníkov, umiestených vo vojenských invalidovniach bezplatne ošetruje lekár príslušného vojenského útvaru. Len na jeho odporúčanie alebo v nebezpečí zo zmeškania majú títo účastníci nárok na lekárske ošetrovanie lekárom slobodne zvoleným zo smluvných lekárov vojenskej správy.

(2) Účastníci, uvedení v § 1, ods. 1, č. 3 až 6, majú nárok na lekárske ošetrovanie lekárom slobodne zvoleným zo smluvných lekárov vojenskej správy.

(3) Vojenský nemocenský poriadok môže slobodnú voľbu lekára podľa predchádzajúcich odsekov obmedziť na voľbu medzi lekármi, vykonávajúcimi prax v určitom obvode alebo viazať zmenu lekára účastníkom vojenskej nemocenskej starostlivosti v tej istej nemoci na súhlas vojenskej správy. Pritom však musí byť účastníkovi zaistená možnosť vyhľadať lekársku pomoc u iného smluvného lekára, než ktorý je príslušný podľa prvej vety, v osobitných prípadoch, určených vojenským nemocenským poriadkom.

(4) Účastníci, ktorí sa nepodrobia ustanoveniam odsekov 1 až 3 alebo ustanoveniam vojenského nemocenského poriadku ich vykonávajúcim, sú povinní zaplatiť zo svojho zvýšené náklady spojené s ich liečením.

(5) Ak nemožno lekársku pomoc zaistiť spôsobom, uvedeným v odsekoch 1 až 3, pre nedostatok osobných alebo vecných predpokladov, urobí vojenská správa vhodné opatrenie pre prechodné poskytovanie lekárskej pomoci, dokiaľ prekážky trvajú. Podrobnosti určí vojenský nemocenský poriadok.

(6) Vojenská správa nehradí náklady, vzniklé liečením účastníka na súkromný účet, alebo u nepríslušného smluvného lekára, iba ak by išlo o prípad prvej pomoci alebo o osobitné prípady, určené vojenským nemocenským poriadkom podľa odseku 3, a účastník požiadal vojenskú správu o náhradu týchto nákladov. V tomto prípade náleží účastníkovi náhrada do výšky sumy, ktorú by vojenská správa sama zaplatila smluvnému lekárovi.

(7) Ustanovenia odsekov 2 až 6 platia i pre rodinných príslušníkov.

### § 23.

(1) Na určitý spôsob liečenia alebo ústavného ošetrovania, požadovaný účastníkom alebo rodinným príslušníkom, niet právneho nároku. Toto sa však netýka ustanovenia § 7, ods. 1, druhej vety.

(2) Ak potrebujú účastníci, uvedení v § 1, ods. 1, č. 1 a 2, ústavné liečenie, budú sa zpravidla liečiť a ošetrovať vo vojenských liečebných a ošetrovacích ústavoch a len v potrebných prípadoch v občianskych liečebných a ošetrovacích ústavoch. Účastníci, uvedení v § 1, ods. 1, č. 3 až 6, a rodinní príslušníci, uvedení v § 1, ods. 2, môžu sa liečiť vo vojenských liečebných a ošetrovacích ústavoch, ak je dostatok voľných miest.

(3) Účastníkom, uvedeným v § 1, ods. 1, č. 1 a 2, prideleným alebo bývajúcim v miestach, kde je zubné oddelenie vojenskej nemocnice alebo vojenské zubné ambulatórium, poskytuje sa ošetrovanie chrupu a umelá náhrada chrupu zpravidla v týchto zubných oddeleniach alebo vojenských zubných ambulatóriách.

### § 24.

(1) Vojenská správa je oprávnená kontrolovať nemocných svojimi lekármi a dozerať na nich inými svojimi zmocnencami, a to i návštevami v byte.

(2) Ak sa postaví nemocný proti dozoru podľa odseku 1 alebo ak sa nechová podľa ustanovení vojenského nemocenského poriadku, môže sa mu peňažná dávka celkom alebo čiastočne odoprieť. Na tieto následky treba nemocného napred upozorniť.

**§ 25.**

Náhrada za dopravu nemocných.

(1) Vojenská správa hradí potrebné náklady za dopravu nemocného hromadným dopravným prostriedkom do vojenskej nemocnice a pri nebezpečí zo zmeškania alebo, ak ide o niektorý z prípadov, uvedených v § 23, ods. 2, do najbližšej vhodnej nemocnice alebo iného liečebného a ošetrovacieho ústavu a späť. Náklad na dopravu iným než hromadným dopravným prostriedkom hradí sa, len ak bola taká doprava potrebná.

(2) Vhodnou nemocnicou je nemocnica, ktorá je tak vybavená, že môže poskytnúť ošetrovanie, odpovedajúce ustanoveniu § 7, ods. 1, druhej vety.

(3) Vojenský nemocenský poriadok určí, za akých podmienok a v akej výške sa hradia, okrem prípadov, uvedených v odsekoch 1 a 2, náklady za dopravu do liečebných a ošetrovacích ústavov a kúpeľov.

(4) Vojenská správa hradí za podmienok určených vojenským nemocenským poriadkom, potrebné náklady za dopravu nemocných k lekárovi, na ošetrovanie lekárom nariadené a na vyšetrenie, čítajúc v to periodické prehliadky.

**Všeobecné ustanovenia o dávkach.****§ 26.**

(1) Vláda môže nariadením určiť odchyľne od predchádzajúcich ustanovení výšku peňažných dávok vojenskej nemocenskej starostlivosti.

(2) Ministerstvo národnej obrany môže v dohode s ministerstvami sociálnej starostlivosti a financií určiť vyhláškou v Úradnom liste, že účastníkom alebo rodinným príslušníkom poskytujú sa, okrem dávky podľa predchádzajúcich ustanovení, aj iné dávky sledujúce účel vojenskej nemocenskej starostlivosti.

**§ 27.**

Premlčanie nárokov.

(1) Nárok na peňažné dávky podľa tohto zákona sa premlčuje v jednom roku odo dňa, kedy vznikne.

(2) Nárok na výplatu jednotlivej splátky opakujúcej sa peňažnej dávky sa premlčuje v jednom roku odo dňa jej splatnosti.

**§ 28.**

Spôsob výplaty dávok.

Opakujúce sa peňažné dávky vyplácajú sa pozadu v obdobiach najviac šesťnásťdňových.

**§ 29.**

Nároky na dávky môžu byť platne postúpené alebo zastavené len

- a) pre zálohy na sročné dávky, ktoré oprávnený dostal od zamestnávateľa, obce alebo inej verejnoprávnej korporácie,
- b) pre pohľadávky proti oprávnenému z nároku na výživné, a to až do polovice dávky.

**§ 30.**

Zmena a vrátenie dávky.

(1) Ak sa zmenia pomery, rozhodné pre vyrubenie dávky, alebo ak sa dodatočne zistí, že dávka bola priznaná z omylu o skutkových okolnostiach, dávka sa zvýši, sníži, zastaví alebo odníme. Ak ide o sníženie alebo zastavenie dávky, nadobúda príslušné opatrenie účinnosť uplynutím obdobia, za ktoré sa už dávka vyplátila. Dávka sa však zvýši odo dňa, od ktorého zvýšenie náleží.

(2) Vrátenie poskytnutých dávok môže sa požadovať len vtedy, ak spôsobil účastník alebo rodinný príslušník priznanie alebo výplatu dávky tvrdením nepravdivých skutkových okolností alebo zatajením závažných skutočností, alebo ak bolo súdne zistené, že vylákal poskytnutie dávky trestným konaním.

**§ 31.**

Ručenie tretích osôb za škody.

Ak má účastník, rodinný príslušník alebo pozostalý po nich nárok na náhradu škody z dôvodu, pre ktorý boli priznané dávky, náleží nárok na túto náhradu vojenskej správe až do výšky dávok. Plnenie takej dávky sa považuje za škodu, ktorá bola vojenskej správe priamo spôsobená.

**§ 32.**

Neplatné právne úkony.

Dohodnutia v neprospech účastníkov a rodinných príslušníkov alebo pozostalých, ktoré sú v rozpore s týmto zákonom, sú neplatné.

**§ 33.**

Nároky voči tretím osobám.

Nároky, ktoré majú účastníci, rodinní príslušníci a pozostalí voči iným fyzickým alebo právnickým osobám, podporným pokladniciam, poisťovniam, príplatkovým ústavom, fondom a iným podporným zaopatrovacím zariadeniam z toho istého dôvodu, z ktorého vznikol nárok na dávky, nie sú dotknuté, pokiaľ tento zákon neustanovuje inak.

**§ 34.**

Vojenský nemocenský poriadok.

(1) Ministerstvo národnej obrany vydá v dohode s ministerstvami sociálnej starostlivosti, zdravotníctva a financií a po vypočutí jednotnej odborovej organizácie vojenský nemocenský poriadok vyhláškou v Úradnom liste.

(2) Vojenský nemocenský poriadok upravuje spôsob poskytovania dávok a povinnosti účastníkov, lekárov a ostatných činiteľov zdravotníckej služby v konaní pri poskytovaní dávok.

(3) Vojenský nemocenský poriadok upravuje bližšie najmä:

- a) podmienky a podrobnosti poskytovania ústavného ošetrovania (§ 8, ods. 3),
- b) podmienky a spôsob osobitnej liečebnej starostlivosti (§ 9, ods. 1 a 4),
- c) podmienky a podrobnosti o výpomoci v rodine (§ 11),

- d) výšku peňažnej náhrady miesto detskej výbavy (§ 12, ods. 3),
- e) pojem jednoduchého vyhotovenia umelej náhrady chrupu a bližšie podmienky a spôsob, akým sa poskytuje umelá náhrada chrupu v inom než jednoduchom vyhotovení (§ 13, ods. 2),
- f) podmienky a podrobnosti o pomoci pri zmrzačení, zohyzdení a telesných vadách (§ 14),
- g) podmienky a podrobnosti o pomoci proti neplodnosti (§ 15),
- h) podmienky poskytovania a výšku osobitnej peňažnej výpomoci osobám, postihnutým niektorou sociálnou chorobou (§ 17),
- ch) podrobnosti o poskytovaní náhrady za výpomoc v rodine (§ 18),
- i) podrobnosti o poskytovaní osobitných príspevkov okrem pohrebného (§ 19, ods. 3),
- j) podrobnosti o úhrade cestovného za účasť nemajetných pozostalých na pohrebe (§ 19, ods. 7),
- k) omedzenie slobodnej voľby lekára (§ 22, ods. 3),
- l) možnosť vyhľadať v osobitných prípadoch lekársku pomoc u iného smluvného lekára než príslušného (§ 22, ods. 3),
- m) podrobnosti o vhodnom opatrení vojenskej správy na prechodné poskytovanie lekárskej pomoci (§ 22, ods. 5),
- n) podmienky a výšku náhrady nákladov za dopravu nemocných do liečebných a ošetrovacích ústavov a kúpeľov (§ 25, ods. 3).

### § 35.

Organizácia vojenskej nemocenskej starostlivosti.

(1) Vojenskú nemocenskú starostlivosť vykonáva vojenská správa vojenskými útvarmi, príslušnými podľa vojenských predpisov. Vojenský útvar príslušný pre účastníka, je tiež príslušný pre jeho rodinných príslušníkov. U osôb, požívajúcich odpočívne alebo zaopatrovacie platy a u ich rodinných príslušníkov, sú príslušným vojenským útvarom príslušné doplňovacie okresné veliteľstvá.

(2) Ministerstvo národnej obrany vedie vojenskú nemocenskú starostlivosť podľa celoštátneho plánu zdravotnej starostlivosti a dozerá na jej vykonávanie. Podrobnosti určia vojenské predpisy.

(3) Lekárovi, vykonávajúcemu samostatne lekársku prax, môže úrad, príslušný na udelenie osvedčenia k výkonu lekárskej praxe (úrad riadiaci umiestňovanie lekárov) na návrh vojenskej správy uložiť, aby za podmienok, uvedených v § 36, vykonával v obvode, určenom úradom, činnosť smluvného lekára vojenskej správy. Úrad vyhovie tomuto návrhu, ak by lekár nemal proti tomu závažné dôvody.

### § 36.

Podmienky výkonu zdravotníckej služby pre vojenskú nemocenskú starostlivosť.

(1) Občianski lekári a ostatné osoby zdravotníckej služby (odsek 5) sú povinní vykonávať službu pre vojenskú nemocenskú starostlivosť podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia.

(2) Smluvný lekár vojenskej správy je povinný liečiť účastníkov a rodinných príslušníkov za odmenu, určenú podľa odsekov 3 a 4. Tiež lekár, ktorý nie je v smluvnom pomere s vojenskou správou, je oprávnený účtovať za poskytnutie prvej pomoci účastníkovi a rodinným príslušníkom len odmenu, určenú podľa odsekov 3 a 4.

(3) Podmienky služby občianskych lekárov, ako aj podmienky, za ktorých sa občianski lekári prijímajú a prepúšťajú, určí a mení Ministerstvo národnej obrany v dohode s ministerstvami sociálnej starostlivosti a zdravotníctva, po vypočutí jednotnej odborovej organizácie, vyhláškou v Úradnom liste.

(4) Vyhláška upraví najmä:

- a) ako sa určí odmena za lekársku pomoc a jej výška,
- b) ako rozhoduje o sporoch, vzniklých pri vykonávaní ustanovení odsekov 2 a 3, osobitná rozhodčia komisia, ktorej predsedu a námestníka predsedu vymenúva minister národnej obrany v dohode s ministrami sociálnej starostlivosti a zdravotníctva. Složenie a spôsob rokovania rozhodčej komisie upraví bližšie uvedená vyhláška.

(5) Podľa obdoby predchádzajúcich odsekov možno po vypočutí jednotnej odborovej organizácie vyhláškou určiť aj podmienky pre súčinnosť občianskych lekárnikov, dentistov, skúšaných zubných technikov, ošetrovateliek (ošetrovateľov), pôrodných asistentiek, sociálnych pracovníč a iných pomocných síl zdravotníckej služby.

### § 37.

Pomer vojenskej nemocenskej starostlivosti k občianskym liečebným a ošetrovacím ústavom.

(1) Občianske liečebné a ošetrovacie ústavy sú povinné na poukážku k ústavnému liečeniu alebo na poukaz vojenského alebo občianskeho lekára prijať osoby, na ktoré sa vzťahuje vojenská nemocenská starostlivosť do ústavného liečenia a poskytovať im potrebné liečenie a ošetrovanie na čas, po ktorý to vyžaduje ich zdravotný stav.

(2) Poukazu lekára podľa odseku 1 netreba, ak ide o onemocnenie nákazlivou chorobou, uvedenou v predpisoch o potlačovaní prenosných chorôb alebo v predpisoch o ochranných opatreniach proti tuberkulóze alebo ak ide o ohrozenie života. Poukážka na ústavné liečenie môže sa doručiť dodatočne občianskemu liečebnému a ošetrovaciemu ústavu.

(3) Občiansky liečebný a ošetrovací ústav je povinný do troch dní písomne oznámiť príslušnému vojenskému útvaru, že prijal alebo prepustil ošetrovaného (odsek 1 a 2). Ak nie je občianskemu liečebnému a ošetrovateľskému ústavu tento útvar známy, oznámi vec najbližšiemu posádkovému veliteľstvu, ktoré urobí, čo je ďalej potrebné.

(4) Za ústavné ošetrovanie osôb, uvedených v odsekoch 1 a 2, v občianskych liečebných a ošetrovacích ústavoch je vojenská správa povinná hradiť ošetrovacie výdavky za celý čas ošetrovania podľa sadzieb, určených Ministerstvom zdravotníctva v dohode s ministerstvami národnej obrany a sociálnej starostlivosti. Ministerstvo zdravotníctva môže však v dohode s ministerstvami národnej obrany, sociálnej starostlivosti a financií určiť iný spôsob úhrady týchto výdavkov, najmä úhrnkovou čiastkou.

(5) Občianske liečebné a ošetrovacie ústavy nie sú oprávnené požadovať a vymáhať, ani od ošetrovaných osôb, ktoré majú nárok na ošetrovanie v nemoci, ani od osôb, ktoré sú povinné ich vyživovať, náhradu ošetrovacích výdavkov alebo akékoľvek príplatky k nim. Právne úkony odporujúce tomuto ustanoveniu sú neplatné; plnenia, vykonané v rozpore s týmto ustanovením, sa považujú za vykonané bez právneho dôvodu.

(6) Náklady na ambulantné ošetrovanie v občianskych liečebných a ošetrovacích ústavoch, poskytnuté na poukaz vojenskej správy, hradí vojenská správa podľa platných sadzieb.

**Náklady na vojenskú nemocenskú starostlivosť.****§ 38.**

Náklady na vojenskú nemocenskú starostlivosť hradí štát.

**§ 39.**

Dokiaľ ustanovenie § 38 nenadobudne účinnosť, sráža vojenská správa účastníkom, uvedeným v § 1, ods. 1, č. 1, písm. d), č. 3 až 6, dôstojníkom a rotmajstrom v zálohe, konajúcim dobrovoľne ďalšiu činnú službu a ďalejslúžiacim poddôstojníkom na úhradu vojenskej nemocenskej starostlivosti 1 % ich hrubých služobných platov (služobných náležitostí) alebo hrubých odpočívnych (zaopatrovacích) platov. Srážky sa zaokružujú dolu na celé koruny a vojenská správa ich sráža mesačne pri výplate. Vláda môže nariadením zmeniť výšku príspevkov a určiť inak základňu pre ich vyrubovanie.

**§ 40.**

Daňové úľavy.

(1) Písomnosti, ktoré sú potrebné vo veciach vojenskej nemocenskej starostlivosti na založenie, upravenie alebo prejednanie právnych pomerov medzi vojenskou správou s jednej strany a účastníkmi, rodinnými príslušníkmi, občianskymi lekármi, ostatnými osobami zdravotníckej služby (§ 36, ods. 5) alebo občianskymi liečebnými a ošetrovacími ústavmi so strany druhej, sú oslobodené od poplatkov.

(2) Dávky podľa tohto zákona sú oslobodené od daní.

**§ 41.**

Spolupôsobenie verejných korporácií, ústavov a podnikov.

Verejné korporácie, ústavy a podniky sú povinné vyhovieť v medziach svojej pôsobnosti žiadostiam, ktoré vojenská správa pre účely vojenskej nemocenskej starostlivosti na nich vznesie, podporovať pritom i inak vojenskú správu a podávať jej bezplatne oznámenia, potrebné na vykonávanie vojenskej nemocenskej starostlivosti a pre jej správu.

**§ 42.**

Výmery.

(1) Rozhodnutia orgánov, uvedených v § 35, ods. 1, určené stranám, doručujú sa písomne výmerom.

(2) Výmer o účasti vo vojenskej nemocenskej starostlivosti sa vydáva len vtedy, ak si vyžiadal účastník alebo rodinný príslušník výslovne jeho vydanie alebo ak zaprela vojenská správa účasť.

(3) Výmer o dávke sa nevydáva, ak priznáva vojenská správa žiadanú dávku. Výmer o odňatí dávky sa nevydáva, ak nežiada oprávnená osoba o jeho vydanie do tridsať dní po tom, čo jej bola dávka odňatá.

(4) Výmer o odoprení, odňatí, zastavení alebo snížení dávky musí obsahovať odôvodnenie.

(5) Výmer musí obsahovať poučenie o opravných prostriedkoch. Nesprávne poučenie nemôže byť strane na ujmu. Ak bola strana nesprávne poučená alebo ak vôbec nebola poučená, stáva sa výmer právoplatným, ak sa mu neodporovalo do šesť mesiacov po doručení.

### **Uplatnenie nároku.**

#### **§ 43.**

(1) O nároku na dávku podľa tohto zákona sa rozhoduje na žiadosť oprávnenej osoby alebo jej zástupcu. Maloletý, ktorý dosiahol osemnásť rokov, môže svoj nárok uplatniť sám. Za zákonného zástupcu maloletého môžu uplatňovať nárok tiež komisie okresnej starostlivosti o mládež, ak sa starajú o maloletých.

(2) Oprávnená osoba uplatňuje nárok na dávky u príslušného vojenského útvaru (§ 35, ods. 1).

(3) Vojenská správa môže požadovať, aby žiadateľ dávky predložil potrebné doklady, a ak je nárok na dávku podmienený určitým jeho zdravotným stavom, môže vykonať lekárske vyšetrenie.

#### **§ 44.**

Ak zomrie osoba, ktorá má nárok na dávky, po uplatnení nároku, vstupujú do ďalšieho konania a nadobúdajú nárok na čiastky, splatné do dňa smrti oprávneného, postupne manžel, manželka, deti, otec, matka, družka a súrodenci, ak žili s oprávneným v čase jeho smrti v spoločnej domácnosti. Podmienka spoločnej domácnosti nemusí byť splnená u detí, ktoré majú nárok na sirotsky dôchodok.

#### **§ 45.**

Občianske liečebné a ošetrovacie ústavy i kliniky sú povinné na požiadanie vojenskej správy vykonať príslušné vyšetrenie zdravotného stavu osôb, uplatňujúcich nárok na dávky podľa tohto zákona, podávať o tom dobrozdania a vydávať odpisy chorobopisov (zprávy o priebehu nemoci), ktoré sú potrebné na zaistenie nároku na dávky podľa tohto zákona. Výšku a spôsob úhrady za tieto úkony určí Ministerstvo zdravotníctva v dohode s ministerstvami národnej obrany a sociálnej starostlivosti po vypočutí jednotnej odborovej organizácie.

#### **§ 46.**

Opravné prostriedky.

(1) Z výmeru možno podať odvolanie na Ministerstvo národnej obrany do tridsať dní po dni doručenia výmeru u vojenského útvaru, ktorý ho vydal. Odvolanie, ktoré bolo podané po uplynutí odvolacej lehoty, treba odmietnuť z moci úradnej.

(2) Ministerstvo národnej obrany buď výmer potvrdí, zmení alebo zruší, po prípade nariadi doplniť konanie a vydať výmer nový.

(3) Rozhodnutie o odvolaní musí byť doručené sťažovateľovi písomne v plnom doslovnom znení na písomné potvrdenie.

(4) Minister národnej obrany môže zmocniť vyššie vojenské veliteľstvá so správnou pôsobnosťou, aby o odvolaniach z výmerov rozhodovali s konečnou platnosťou samé, ak nejde o výmery, ktoré vydajú tieto veliteľstvá samé alebo Ministerstvo národnej obrany. V konečných rozhodnutiach, ktoré vydajú na podklade takého zmocnenia niektoré vyššie veliteľstvá so správnou pôsobnosťou, musí byť výslovne uvedené, že ide o rozhodnutia konečné.

**Trestné ustanovenia.****§ 47.**

Pre správny priestupok sa potresce, ak nejde o čin prísnejšie trestný,

- a) kto v konaní o dávkach úmyselne alebo z nedbanlivosti nepravdive vypovedá o okolnostiach, ktoré môžu mať vplyv na rozhodnutie;
- b) kto dosiahne dávky predstieraním;
- c) kto požaduje, hoci na to nie je oprávnený, poskytnutie tej istej dávky z toho istého právneho dôvodu u niekoľkých vojenských útvarov, aby vylákal to isté plnenie niekoľko ráz;
- d) kto nevyhoví povinnosti, uloženej mu podľa tohto zákona.

**§ 48.**

(1) Priestupky podľa § 47 sa tescú podľa miery zavinenia a podľa výšky spôsobenej škody pokutou až do 15.000 Kčs a v prípade nevyožiteľnosti náhradným trestom väzenia až do jedného mesiaca.

(2) Priestupky podľa § 47 tescú okresné národné výbory, ak ide o osoby, podliehajúce trestnej právomoci týchto úradov, a pre konanie platia predpisy o trestnom konaní správnom. Pre osoby podrobené vojenskej disciplinárnej právomoci platia ustanovenia zákona zo dňa 4. júla 1923, č. 154 Sb., o vojenskom disciplinárnom a kárnom práve, ako i o odňatí vojenskej hodnosti a preložení do výslužby konaním správnym, v znení zákonov ho meniacich a doplňujúcich.

(3) Z rozhodnutia sa možno odvolať do pätnásť dní. Rozhodnutie o odvolaní má konečnú platnosť.

**§ 49.**

Trestnosť priestupkov, uvedených v § 47, prestáva:

- a) ak napraví páchatel' závalu, ktorú spôsobil trestným činom, skôr než sa dozvedel, že proti nemu bolo zavedené trestné konanie,
- b) premlčaním.

**§ 50.**

(1) Priestupky podľa § 47 sa premlčujú, ak nebolo zavedené trestné konanie proti páchatel'ovi do šesť mesiacov odo dňa, keď prestala činnosť (konanie alebo opominutie) náležiaci ku skutkovej podstate priestupku. Ak nastal výsledok, náležiaci ku skutkovej podstate, až neskoršie, začína lehota od tohto času.

(2) Uložený trest sa premlčuje v troch rokoch odo dňa, kedy rozhodnutie nadobudlo právnu moc. Premlčanie sa zastavuje za čas, na ktorý bol povolený odklad výkonu trestu.

**Prechodné ustanovenia.****§ 51.**

Vecné i opakujúce sa peňažné dávky vojenskej nemocenskej starostlivosti sa poskytujú podľa tohto zákona od 1. októbra 1948 i vtedy, ak sa stala sročnou dávka skôr.

**§ 52.**

Peňažné dávky v materstve sa poskytujú podľa tohto zákona, i keď nastal pôrod v čase od 15. augusta 1948 do 1. októbra 1948. Peňažnými dávkami sa tu rozumejú aj peňažné náhrady za naturálne dávky pri pôrode.

**§ 53.**

(1) Ak osoby, ktoré až týmto zákonom budú podrobené vojenskej nemocenskej starostlivosti, alebo ich rodinní príslušníci uzavreli pred 1. októbrom 1948 so súkromnými (smluvnými) poisťovňami poisťné smluvy o poistení pre prípad nemoci alebo materstva, zanikne smluva o tomto poistení bez výpovede, ak oznámi poistenec do 31. marca 1949 smluvnej poisťovni doporučeným listom, že ruší túto smluvu. Smluva sa ruší prvým dňom kalendárneho mesiaca, nasledujúceho po dni doručenia oznámenia. Poistenec môže s rovnakým účinkom zrušiť takým oznámením smluvy o súkromnom poistení na pohrebné, ktoré boli uzavreté v odbore súkromného (smluvného) nemocenského poistenia.

(2) Súkromná poisťovňa, s ktorou poistenec zrušil smluvu podľa odseku 1, je povinná odškodniť poisťné prípady, ktoré nastaly do dňa zániku smluvného poistenia, ak budú také nároky ohlásené dohodnutým spôsobom.

**Záverečné ustanovenia.****§ 54.**

Všetky predpisy, odporujúce ustanoveniam tohto zákona, strácajú platnosť.

**§ 56.**

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. októbra 1948, okrem ustanovenia § 38, ktorý nadobúda účinnosť dňom, ktorý určí vláda nariadením; zákon vykoná minister národnej obrany v dohode so zúčastnenými členmi vlády.

**Gottwald v. r.**

**Dr. John v. r.**

**Zápotocký v. r.**

**arm. gen. Svoboda v. r.**

